

Skolen i Morgen

Tidsskrift for skoleledelse

Nr. 5 • Februar 2016 • 19. årgang • Tema: Elevcentreret ledelse gennem brug af data

Fra data til læringskultur

Af Peter Andersen, forlagschef, Dafolo A/S

Dette temanummer omhandler, hvordan data kan hjælpe med til at skabe skoleudvikling, og specifikt hvad ledelsens rolle er i forhold til det.

Det er vigtigt allerede fra begyndelsen at slå fast, at data ikke udvikler noget som helst i sig selv. "Data er dumme", idet data kun er så gode, som de bliver brugt, som Pernille Hansen, Camilla Nørgaard og Helle Bjerg skriver i deres artikel *At smage sin egen medicin. Skoleledelsers arbejde med feedback på egen ledelsespraksis* inde i bladet.

Mere data er heller ikke nødvendigvis ensbetydende med mere kvalitet. Tværtimod viser forskningen, at en af farerne ved datainformeret skoleudvikling er "dataoverload" (Datnow og Park 2014). Vi kan nemlig med den moderne teknologi generere alle de data, vi lyster, men det er vigtigt, at vi også kan overskue, analysere, fortolke og bruge dem. Data kan nemlig vise mønstre, men de gør det ikke af sig selv, og de fortæller ikke, hvad lærerne evt. kan gøre anderledes i undervisningen.

Vi har desuden alle i skoleverdenen en fælles opgave i at *afmystificere* databegrebet. Data er ikke kun "hårde data" i form af for eksempel testresultater, men også "bløde data" som lærerens systematiske observationer. Datnow og Park beskriver det således: "What counts as "data" has to go beyond achievement scores, and we must beyond narrow assessments of student achievement" (s. 8) og videre: "large-scale assessment may be useful for school and system planning, but they are less useful at the teacher or student level" (2014, s. 8).

Data har altså *potentialet* til at ændre undervisning og læring, men data ændrer ikke i sig selv noget, uden at det bliver behandlet, fortolket og omsat til praksis. Dette skal ske formelt i teamet som et professionelt læringsfællesskab, uanset om vi taler om lærerteam, lederteam eller forvaltningsteam. Ligeledes skal det ske uformelt alle andre steder i

organisationen, da et professionelt læringsfællesskab ikke kan reserveres en bestemt afgrænset organisatorisk enhed, som Frans Hjort Hammer og Henrik Stockfleth Olsen skriver om i deres artikel *Brug af data til kompetenceudvikling af lærere*. Derfor er benævnelsen *data-informeret* pædagogisk praksis at foretrække frem for benævnelsen *data-baseret* eller *data-drevet* pædagogisk praksis.

Data er ikke noget quick-fix. Data skal fortolkes i den konkrete kontekst og læringskultur. Data ændrer ikke i sig selv læringskulturen, hvorfor et vigtigt element i data-informeret pædagogisk praksis er "reculturing" (Datnow og Park 2014, s. 47) – at vi faktisk har eller skaber en læringskultur forstået som et professionelt læringsfællesskab. Der er langt mere kultur og fortolkning i spil, når vi taler data-informeret pædagogisk praksis, end man måske lige umiddelbart tror.

Det gælder om at få tydelige mål for data-behandlingen, etablere gode strukturer og vaner (for eksempel igennem en "lærings"-dagsorden til alle møder) og udvikle konkrete redskaber til dagligdagens arbejde.

Det er med data som med arbejdet med læringsmål – hvis de ikke bliver en integreret del af en egentlig læringskultur, hvor læringsmål og data nok fylder, men ikke som det eneste, ja så er tiden spenderet på dem, ikke indsatsen værd. I så fald bliver der en pendant til den strategiske læresætning "culture beats strategy!", nemlig "culture beats data!" Det handler om, blandt andet via data, at skabe en egentlig læringskultur på skolen!

Litteratur

Datnow, A. & Park, V. (2014): *Data-Driven Leadership*. Jossey-Bass.

► Indhold

Brug af data til kompetenceudvikling af lærere

Af Frans Hjort Hammer og Henrik Stockfleth Olsen

Med udgangspunkt i deres masterspeciale i Læreprocesser giver denne artikel et bud på, hvordan man kan bruge data til at skabe kompetenceudviklende samtaler i professionelle læringsfællesskaber på skolerne. Artiklen diskuterer desuden databegrebet som andet og mere end tal og testresultater.

2

Kan lederen være en flue på væggen?

Af Anita Monnerup

Denne artikel fremlægger resultater fra et casestudie fra 2014 af, hvad der sker når ledelsen observerer lærerens undervisning og efterfølgende taler med lærerne om disse observationer. I artiklen diskuteres det, hvad undervisningsobservation kan betyde for relationen mellem lærer og leder og hvad det betyder for fokus på elevernes læring.

6

At smage sin egen medicin. Skoleleders arbejde med feedback på egen ledelsespraksis

Af Pernille Hansen, Camilla Nørgaard og Helle Bjerg

Evalueringsredskabet CALL-DK har i efteråret 2015 været afprøvet i Odense Kommune, og denne artikel fremlægger nogle af erfaringerne derfra. Desuden diskuteres det i artiklen, hvilken ledelsesforståelse redskabet advokerer for, og at man som ledelse skal være indstillet på, at blive evalueret ud fra denne forståelse.

9

Få blik for elevernes læring og trivsel

Af Poul Nissen

I denne artikel beskrives lærings- og trivselsskala, hvordan de bruges, hvordan resultaterne aflæses og ikke mindst hvordan lærere hurtigt og nemt kan "tage temperaturen" i klasseværelset, både hvad angår læring og trivsel. Artiklen gennemgår desuden hvilke teoretiske overvejelser der ligger til grund for de to skalaredskaber.

12

